

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Szerkesztőség: Kánczy-utca 1. sz., földszint. Bérmentellen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Vidékre szétküldve: Egy évre 14 ft - k, Fél évre 7, Negyed évre 3,50, Egy hónap 1,20

Vidéki t. előfizetőinket kérjük, hogy az előfizetési díjakat mielőbb beüldeni sziveskedjenek, hogy a lap pontos expedícióját fennakadás nélkül teljesíthessék.

A magyarság feltámadása.

Arad, március 31. A nagyvilág mindenütt, oly sok nemzet anyanyelve hangzik fel. Magyarul csak itt; a négy folyó mentén beszélünk.

A nagyvilág mindenütt, ott pompáznak az állam hatalom jelvényei. A magyar címer csak itt fénylik, ragyog az anyországban. A föld kerekén kelete van, német, francia, angol és olasz könyvek, mit tudósok írnak, költők teremtenek és idegenek értek.

A nagy idők homokóráján századok percei pergették alá a nélkül, hogy ezen az igazságon változtattak volna. A történelem tanúja — dicsőségben, gyászban egyaránt — tette ezt a kijelentést a nemzetnek. Nagyjai megértették, s a kik tultatták a czélon, meddő harcban fáradtak fel.

Nap-nap mellett tolja mindinkább elő, egyedül örök kifolyóként, a magyarság fensőbbjét és ha a nemzet véréből való fejedelem fegyverrel vetették meg alapját ennek, ma már a saunynyadó vitéség egybeforr modern társával az újkor ideáljával: a munkával, mely egyszerre erősít és gazdagít.

Ujra meg újra mondják, írják ma már, hogy a régi kor lejárt és a nemzeti

tradicziók külsőségeinek pusztulásán keseregni lehetetlen. A patriarchális návságokkal vész bizony a régi kezdetlegesség, a slendrián is. A kiváltások eltűntével a teher megoszlott az egész nemzet közt és az állam ereje nőtt általa, s kevés ember van már, a ki siratni tudja a régi megvált, mert csupán ösísége vesztett el és avult falait vaspánczélt szoritja össze a befejezéséhez közlő állami közigazgatás.

A centralizáció tette nagygyá mint nemzetet és államot Németországot és az állami összpontosítás fog adni Magyarországon is olyan vasértő a kormány kezébe, mely a nemzet tpsai közt irt ki majd könyörtelenül mindent, a mi állam-gépezet harmonikus működését zavarja, a mi az ellen mer törni, a mi magyar.

Itt kezdődik a magyarság feltámadásának első aktsusa és éppen mint a most mult hét nagy történetének jelentősége publikálja: a mi tragédiának látszik, itt is — megváltás.

A kép itt sem visszatartó, sőt felemeli; a nemzeti tolerancia légkörébe, s a mi egykor a nagy kiengesztelődést szülte, itt testvériségre vezet. A hazafiság és nemzetiség testvérisüléséhez.

Es mivel nagyon sokan vagyunk magyarokul a kik ebben hiszünk, annál valóbb, hogy feltámadunk.

Egy erős Magyarországra, hol a régi erények új világban s új fogalmak közt hódítanak tovább.

Egy hatalmas államra, hol a nemzet és a kormány egymást haborás nélkül megértve adnak igazat egymásnak és kölcsönösen támaszkodnak erejükre.

Egy munkás nemzetre, hol születés, vagyón és ész ebben az egy intenczióban tör előre: A munkában a nemesség.

S végre a leghababab hazára támadunk, hol minden nép egy és egyformán szabad, mert az uralkodó fajnak is csak az a kiváltása, a mi az övek.

Az ut nyitva és az ország intelligenciájától függ minden, hogy ezt elérjük. Munkája annál könnyebb, mert a kezdeten már tul vagyunk és mellette áll egy kormány, mely a szabadelvűségben és lázas munkában előljár.

A legkirívóbb nemzetiségi kínvések szarvait egymásután törli le.

Az országot rövid évtized alatt csaknem a legmagasabb fokig civilizálttá tette. Legujabb szövetségeseink mellett pedig a nemzet szava, a monarchia szava lett.

Benne vagyunk tehát, a legörösebb garancziák által segítve a nemzeti haladásban.

Csak a türelmetlen vágyak s időszerűtlen követelésekkel kell várni addig, a mig annak az ideje elérkezik.

Ismételjük, nem lemondani, csak várni kell, mert az idő elrkekendők tudják azok, a kik — hogy többet ne mondjunk. — Magyarorszag mai kormányelnökének politikai céljeit ismerik végeredményükben.

Ez a nemzet programja. Az idő majd kideríti. Könyvü, nagyon selejtes munka az, a melynek nincsenek erős akadályai, a mit félre nem értenek előbb és a miért méltatlanul nem szvened senki.

Az efemer, a lármas siker, nem mindenkit ambiciónál. Ilyen kicsiséghez nem lehet tehát köve a magyarság feltámadása.

Es éppen azért, hogy magunkra álljunk, erős akadályokon keresztül törve, s a félreértések közt a méltatlan gunyt tűrve kell előre mennünk.

Igy nem fog bántani a tudat, hogy magyarul csak a négy folyó mentén beszélnek, s hogy magyarul csak mi olvasunk, mert szülőföldünkön az utolsó rög is bírásunkra lesz utalva és azt éppen azért fogjuk megtartani, mert magyar voltunkban volt és lesz a legfőbb erőnk.

Törse Tivadar

Megjelen hétfőn és csünepök után is. Előfizetési árak: Hélyben házhoz hordva. Egész évre 12 ft, Fél évre 6, Negyed évre 3 ft, Egy hónap 1 ft. Vidékre postán küldve: Egész évre 14 ft - kr., Fél évre 7 ft - kr., Negyed évre 3 ft 50 kr., Egy hónap 1 ft 20 kr. Hirdetések helyben fizetendők. Százalékokat nem adunk

nek teteit. Az addigi extenzív működés helyett, a miniszter az általános helyzetre s a mi specziális pénzügyi viszonyainkra tekintettel, az intenzív működésre fekteti a súlyt és azt tzi feladatául, hogy egy-egy tétel nélkülözhető összege fordítások az erősebb szükség feltéresére Nevezetesen leszállítandóknak tartja az állami stipendiumokat és a tanítóképezdek kedvezményes helyeit, az egybeitt eszközölhető megtakarításokra nézve pedig mielőbbi javaslatot kíván. A legközlelőbb összevetéssel a jövő hó 20-án tartatik, a melyre minden előadó már kész javaslattal áll elő.

Az osztrák-magyar Lloyd gőzhajózási társulattal tíz évre kötött hajózási és postaszervezési becsikkelyezésére vonatkozó törvényjavaslat a képviselőházban jövő kedden történetű betérjesztése után előbb a nemzetgazdasági — azután pedig — valószínűleg már pénteken, április 6-án a pénzügyi bizottság által fog tárgyalatni, úgy hogy e javaslat a hűvéteti szünetek után tartandó tanácskozományok egyik első tárgyát fogja képezni a képviselőházban.

Az állam és határai.

Budapest, március 30. (F.) A magyar tudományos akadémia nemzetgazdasági szakosztályában Neményi Ambrus orsz. képviselő, ki mint nemzetgazda és publicista kiváló hírnévvél bírt, a mult héten a fenti címmel felolvasást tartott, melynek tárgya bizonyára a nagy közönséget szélesebb körökben is érdekl. A főkérdés, mely ép oly érdekes, mint eredményeiben tanúságos, a felolvasásban az volt, mily nagy azon gazdasági elemek száma, melyek hazánkban az államtól függenek.

E kérdés megoldására a szónok kétféle adatokat veszt igénybe. Először a számokat, melyeket a költségvetés tartalmaz, és aztán a szétszórta, de a társadalom köreiben található adatokat. — Az államtól való függésben levők nyers anyagát képezik azon személyek, kik az államtól nyerik kenyérüket. Ide tartoznak első sorban az összes állami és törvényhatósági hivatalnokok, az állami gyárakban alkalmazott munkások és az állami szolgák.

A hivatalnokok száma Magyarországon és társországaiában Neményi számításai szerint 56,400. Ehhez jönnek

"Aradi Közlöny." Lapunk tízedik évnegyedébe lép és ma már, mint három szomszédos megye intelligenciájának előfogadott, meggyökerecsedett organuma, reklámra nem szorul. Az a hang, mely az "Aradi Közlöny" czikkeit uralja éppen annyira etalálta a nagy közönség ízlését, mint a menyenyire egybeforrva áll ma a három megye művelt közönsége a szabadelvű párt táborában.

Szükségtelen itt megjegyoznünk, hogy az "Aradi Közlöny" jövőre is a jó ízlés hangján írva és a szabadelvű párt intenzióit képviselve fog haladni a társadalmi kérdések és politikai tekintetben uralkodó eszmék forrongásai között, azon az uton, mely a nemzet zömét a kormányon lévő többség táborába hódítá, népszerűség adva egyuttal a mai — lehető legvalóságosabb viszonyok közt munkáló — kormányának.

Éppen az "Aradi Közlöny" közönségének osztatlan bizalmából merítjük az erőt, hogy nézetek rokonszenvét juttassuk kifejezésre: a munka korszakában, a legmunkásabb kormány iránt.

Az "Aradi Közlöny" tehát minden tekintetben marad a régieiben: gyorsan, hüen értesít, az irodalmi színvonal hangján ír és a társadalmi és politikai elenítéseket a közjó javára igyekszik kiegyenlíteni.

Munkatársaink azért nem maradtak a régiek, mert nap-nap mellett szaporodnak és így még kiválóbb gondnál lehetünk helyi és vidéki rovatunkra, táviratunkak dus voltára, tárczák közleményeink változatosságára és eredetiségére, nemkülönbön oly nagy tetszéssel találkozó eredeti és fordított regényeink megválasztására.

Kérjük tehát előfizetőink és lapunk barátainak támogatását az "Aradi Közlöny" iránt, lévén különben is az egyedüli politikai magyar vidéki nap meglejenik.

Arad, 1888. március 30.

Az "Aradi Közlöny" szerkesztősége.

"ARADI KÖZLÖNY"

(Megjelen minden nap.) Előfizetési feltételei. Hélyben házhoz hordva: 12 ft - kr, Fél évre 6, Negyed évre 3,50, Egy hónap 1,20

Az "ARADI KÖZLÖNY" tárczája.

A nevek. (Lening.) Mondd csak kis angyalom; Hogy nevezem dalom? Galathea, Chlória, Lesbia, vagy Dória, Legyen-e a neved, Melyik tetizik neked? Válassz magad, — szóval Lánykám édes szóval, Menedgy a név nekem, S legyen bár a neved, Galathea, Chlória, Lesbia vagy Dória, Legyek az, vagy emez: Csak tiédnek nevezem

Tavaszhangok.

— Az "Aradi Közlöny" eredeti tárczája. — Márki Gábrillától. Fehér függönyös kis ablaka előtt két törpe akács támogatja egymást törzsével. Vén, repedezett kérjú két lá... nem régen olvadt le száraz ágakról a vastag hólepel, ami oly jól illett hozzájuk — s éltető ragyogásának teljes herével sültött ki a tavasssi nap, elútvá nyájas sugarával a morgóra túl utolsó, legcsekélyebb zord maradványait is. Tavasz van!... tavasz... tavasz mosolyog mindenütt. A nagy természet ébredő arcza, a fák apró rügyeiben a hóvirág gyöngye harangooskában, az illatos ibolya seényen kelyhében, az ágakon vidáman oszcsorgó madarak dalában, s szivekben is!... A derült ég, a vidám napsugár a keblekből is elúti a nyomorúságot, reménybimbót fakaszt ott is!... Üdvözlégy szép tavasz! A két száraz akácska szomoruan resog, nyög: "Oh jaj! nekünk már nem hoz életet!... nem derített fel zold levelek, tehát fűrtés virágok a vár tengődésünket... megvetően fog a sepről elcsúszni kihaló ágaink között! Bántos, szép leányos hajol ki az ablakon feljök... s megenve nés szét a tavasszi tájon. Szóke fűrtével ingerkedni

Száz cigarett.

(Aradi történet) — Az "Aradi Közlöny" eredeti tárczája. — Írta: Sélyom Andor. Ott ítem a szerkesztőségben az iróasztalom mellett és éppen avval voltam elfoglalva, hogy jó tanácsokat osztogassak Boulangernek, hogy ne szenteljenkedjék már annyit, mert bizony ístem rossz vezeg lesz a dolognak és e mellett ószinte szvből gratulálnom kellett Balmi Menyhértnek, pártunk e kimagasló alakjának, a miért "a tiszta szerelmen alapuló frigy"-re lépett a szép és bájos Rókará Mária kisasszonnyal, midőn ezekkel a dolgokkal valahogy elkészültem, már éppen több batár-utcai lakos nevében akartam panaszkodni a búzós pocsolysakra, midőn az ajtón kopogtak és belépett egy nagyon kicsi, cínos leány, a kiön szerkesztőségi éles látással rögton felösmertem ugyanazt a Juczit, a kit két héttel ezelőtt megörökítetttem azért, mert a kapitányi hivatal két forinttal fizettette meg vele azt a port, a mit a reggeli takarítás alkalmával az ablakból éppen a polgármester ur nyakába rázott le... Eugen keresett. Megijedtem. Ez a látogatás valószínűleg az egyik szemembe került azért a multkori porért. És ezért rendes szokásomtól eltérve, nem előre, de bizonyos tartózkodással hátra felé vonultam a kis Juczi láttára. Ö azonban a legujjasabb hangulatban nyugtot felém egy kék szalaggal átkötött papirosba burkolt dobozt és aztán bárátságos küszöntéssel távozott. Ekkor már dühösködni kezdtem, hogy tulajdonképen miért is nem csiptem én egyet az ő husos, piros arcza, de a következő pillanatban már eltűntek egyemből e kéjes gondolatok és én réjtelyes arozzsal vizsgálgáltam a dobozt. Hatha ebben van a boszu! Hiszen lehet ebben a dobozban robbanó haloxylin is, a mit az aradi haloxylingyár egyik munkása adhatott szerelme zalogául a boszuért

Az állam és határai.

Az állam és határai. Budapest, március 30. (F.) A magyar tudományos akadémia nemzetgazdasági szakosztályában Neményi Ambrus orsz. képviselő, ki mint nemzetgazda és publicista kiváló hírnévvél bírt, a mult héten a fenti címmel felolvasást tartott, melynek tárgya bizonyára a nagy közönséget szélesebb körökben is érdekl. A főkérdés, mely ép oly érdekes, mint eredményeiben tanúságos, a felolvasásban az volt, mily nagy azon gazdasági elemek száma, melyek hazánkban az államtól függenek. E kérdés megoldására a szónok kétféle adatokat veszt igénybe. Először a számokat, melyeket a költségvetés tartalmaz, és aztán a szétszórta, de a társadalom köreiben található adatokat. — Az államtól való függésben levők nyers anyagát képezik azon személyek, kik az államtól nyerik kenyérüket. Ide tartoznak első sorban az összes állami és törvényhatósági hivatalnokok, az állami gyárakban alkalmazott munkások és az állami szolgák. A hivatalnokok száma Magyarországon és társországaiában Neményi számításai szerint 56,400. Ehhez jönnek

Az állam és határai.

Az állam és határai. Budapest, március 30. (F.) A magyar tudományos akadémia nemzetgazdasági szakosztályában Neményi Ambrus orsz. képviselő, ki mint nemzetgazda és publicista kiváló hírnévvél bírt, a mult héten a fenti címmel felolvasást tartott, melynek tárgya bizonyára a nagy közönséget szélesebb körökben is érdekl. A főkérdés, mely ép oly érdekes, mint eredményeiben tanúságos, a felolvasásban az volt, mily nagy azon gazdasági elemek száma, melyek hazánkban az államtól függenek. E kérdés megoldására a szónok kétféle adatokat veszt igénybe. Először a számokat, melyeket a költségvetés tartalmaz, és aztán a szétszórta, de a társadalom köreiben található adatokat. — Az államtól való függésben levők nyers anyagát képezik azon személyek, kik az államtól nyerik kenyérüket. Ide tartoznak első sorban az összes állami és törvényhatósági hivatalnokok, az állami gyárakban alkalmazott munkások és az állami szolgák. A hivatalnokok száma Magyarországon és társországaiában Neményi számításai szerint 56,400. Ehhez jönnek

2.000 szolga és állami munkás, egészben tehát 117.000 egyén. Ezen számban nincsen felvéve 23.000 tanár és tanító, kiket ugyan részben az állam is segélyez, de főzetésüket községekől vagy felekezeteiktől nyerik. Azonban 117.000 szám még korántsem kimerítö, mert felolvasónak nem sikerült igen sok vidéki hivatalnok személyzeti létszámát meg tudni, s mert némely gyárakat, pl. a dohánygyárakat, melyekben körülbelül 15.000 ember foglalkozik, egészen figyelmen kívül hagyott, úgy hogy az általa megállapított szám csak megközelítő arányt adja a viszonyoknak, melyekben a függő elemek a függetlenekkel szemben állanak.

Nemzetgazdasági tényezőknél tekinti szerző az összes férfi lakosságot 20 éven felül. Ez körülbelül 4 millió lélek. Ezen számmal kell tehát az államtól függő existenciákat összehasonlítani. Előbb azonban a 117.000-hez hozzá kell adni a polgári nyugdíjasokat, kiknek tétele a budgetben közel 5 és fél milliót tesz, továbbá a katonai nyugdíjasokat, a királyi udvartartás, a közös hivatalok, közös vasutak, valamint a subvencionált vasutak és hajózási vállalatok hivatalnokait. Mindez együtt véve legkevesebb 130.000 főre tehető. Vagyis az egész munkabíró lakosságnak, természetesen beleértve az illeték hozzártartozóit, több mint 3 százaléka kizárólag az államnak köszöni létét.

Ehhez továbbá hozzá kell számítani azon 100.000 munkabíró személyt, kik évről-évre minden körülmények között, béke idején a közös hadseregben és a honvédségnél szolgálnak. Ezeket is tekintetbe véve, az állami szolgálatban állók száma 5 és fél százalékra emelkedik az egész munkaképes lakossághoz viszonyítva. De még ezen szám is, miként ismételve mondtuk, csak minimum, melynél egész kategóriák maradtak figyelmen kívül.

Sokkal jelentősebbek a számoknál azon jelenségek, melyeket ugyiszlán mindennap a társadalom felszínére vet és melyek mutatják, hogy a bürokratikus és szocialisztikus szellem mindinkább tért foglal a magyar társadalom merev rétegeiben.

Napi renden van a magyar papság nemes mozgalma, mely alsóbb és szegényebb sorsú tagjai számára az államtól bizonyos minimumot kér. Évről-évről ellentétben áll a milliommós, ki mint cukor vagy szeszgyáros ugyanazt, t. i. minimumot kér biztosítékul az államtól.

Minél nagyobbak lesznek az állam adósságai, annál több töképezés függ az államtól. De mily hosszú az út a kapitálizáltól, ki az államnak pénzt kölcsönöz, le egészen a parasztig, ki valamely vidéki hitelszövetkezet tagjává akar lenni? Es az ideai budget-vita alkalmával konstátaltott, hogy a paraszt intézetek csak állami segéllyel állhatnak fenn. Iparunk ugyan még a kezdet nehézségeivel küzd, de teljes joggal kívánjuk már gyárfelügyelőket küldtetni. Maholnap az állam az egészségügyet

minden fázisában kezébe fogja venni s ez által ismét növekedni fog a hatáskörébe tartozók száma. Sőt minden találmány ezen tendenciának látszik hódolni, pl. a telephon idövel [Baross miniszter már foglalkozik is e tervvel] igen jelentékeny állami monopollá fog fejlődni. Neményi még ennél is tovább megy, midőn e haladás kiterjedéséről szól. Nem lát semmi okot és akadályt, miért ne vezethetné az állam fegyvergyárakat közvetlen gazdálkodásban. sőt miért ne folytathatná mindazon ágait az ipari tevékenységnek, melyek a hadsereg felszerelésére szükségesek.

Legsajátosabb és fejlődésben, hogy az nagy mértékben magával ragadja a polgári osztályt. Az előtt a kereskedő és az iparos volt a személyi függetlenségnek legbiztosabb típusa.

Ma nincs ember, kit annyi szál kötne az államhoz, mint az iparost és utána közvetlenül a kereskedőt. Vám-tarifa, vasúti kedvezmények, biztosítások, hajózási subvenciók által az állam egész ipart teremthet vagy megsemmisíthet. Ennél fogva az egész társadalomban a szabad tervezetés és önálló vállalkozás helyébe szembetűnően a törvény iránt való engedelmesség és ehhez mérten korlátozott akció lép.

Mint a középkorban a bizonytalanság idejében a vidéken, mindenki igyekezett a városoknak biztosított erdei és falai közé jutni, úgy a mai gazdasági bizonytalanságban mindenki iparkodik az állam biztos segélyére, támogatására szert tenni. S a mint a középkori városok kénytelenek voltak terjeszkedni és erősödni, úgy a mai államnak mindinkább ki kell határait terjesztene, hatalmi eszközökkel növelni, ha el akarja látni a segélyt és támogatást keresők nagy számát.

Hasztalan volna e miatt vádakat emelni egyes államférfiak ellen, vagy azok távozásától remélni változást. Ha a nemzetközi bizonytalanság az állam aránytalan gazdasági szükségleteivel együtt még egy évtizedig eltart, akkor bizonyosan 10 sőt 20 százaléka munkabíró lakosságunknak jut az államtól függő viszonyba. Mi persze érezzük, hogy ez nem tartható állapot, de addig változás be nem fog következni, míg az európai csatáreken a próba be nem következett, mely után a katonai állammal együtt a bürokratikus szocialisztikus állam fog fennállni. Fennállni és meg nem szűnni.

S addig a magyar társadalomnak nem szabad mintegy gondatlanul és kényelmesen elterülve magát az állami fenntartóság egy új alakjába bele álmódni, azon édes hitben, hogy az állami szocialisztikus törekvések, melyek egész Európát betöltik, a magyar határon megállapodnak. Sőt ellenkezőleg minden megállapodás e pályán jusszon eszébe a társadalomnak, hogy megbarátkozék a mindinkább közelebb jövő elkerülhetetlen, s további tévedéseket elkerüljön.

Külföld.

Boulangérizmus. A bekövetkezhető francia miniszterválságról még nincsenek tudósításaink és így még nem konstátálhatjuk, hogy bukott-e vagy nem a Tirard-kabinet a balpart támadása folytán és Franciaország kabinet-válság nélkül üli meg a husvétot. E helyett van újabb hír a szerencsétlen Boulangerrel, ki teljesen visszatért régi jó szokásához, gondoskodik, hogy minden nap szóba kerüljön. Ujabban a nord-megyei választókhoz intézett körlevelében teljesen levette álarczát, mint valami trónkövetelő úgy beszél. A viszonyokban beállott fordulatra nézve legjellemzőbb az, hogy míg pár hóval ezelőtt az opportunista kardoskodtak a kamara feloszlata mellett, de eredménytelenül, ma már Boulanger teszi javaslatát. O tudja, miért. A komédiás tábornok a körlevelében a következőképp nyilatkozik: Midőn miniszter voltam kijelentettem: „boldog volnék, ha akarnám a háborút, hitvány, ha elő nem készülnek rá. Nézetem azóta nem változott.” — Boulanger konstátálja a kamara tértelenségét, a legutóbbi események — ugyanond bebizonyították, hogy a kamara elidegenedett a nemzet törekvéseitől: hogy kamara és nemzet egymást meg nem értik. E téhetetlenség egyedüli orvoslása a kamara feloszlata és az alkotmány reviziója volna.

Oroszország és a lengyelek. Midőn Oroszországnak Ausztria-Magyarország és Poroszországhoz való barátságos viszony mindinkább hidegkötést kezdett s ezáltal a szlav nagyhatalom és Lengyelország közötti viszony jelentékeny volta s jobban szembeült: oly hírek jertek el, hogy az orosz kormányzati rendszer a varsói kormánykerületben enyhébbé lesz: s midőn Gurok tábornok Pétěrvárra utazott, azt beszélték, hogy az eddigi kormányzó többé nem fog visszatérni Varsóba, mivel személye a lengyelek szemében éppen nem mondható kedvesnek. Gurko tábornok azonban visszatért Varsóba s így a könyvenhívők ismét egy illúzióval lettek gazdagabbak. A „Varsavsky Dnevnik”, a felhivatalos orosz lap kijelenti, hogy a rendszerváltozásról a lengyel népek teendő engedményekről elterjedt hírek minden alapot nélkülöznek. Az orosz birodalom — írja az idézett lap — nem szokott kompromissumokat kötni azokkal a népekkel, melyek kötelekbe tartoznak; mert az ilyen eljárás nem történelmi, sem izelésnek nem felel meg. A lengyelekkel való megegyezésnek Oroszországban mi értelme sem volna. Oroszországnak Lengyelországgal szemben gyakorolt, megdönthetetlen politikája semmi nemű változást sem fog szenvedni. A lengyeleknak a nyugat-európai konstitucionalizmussal s a katolicizmussal vonakodó reményei egytől-egyig illúziók. A lengyelek csak egy utat követhetnek, s ez nem más, mint érdekeiknek az orosz birodalom érdekeivel való tökéletes azonosítása. Ezek a kijelentések természetesen nem alkalmasak arra, hogy az oroszokkal szemben itt-ott észlelt szimpátiákat fokozzák s eredményük csak az lehet, hogy az Oroszország irányában fennálló engesztelhetetlen s visszautasító magatartást még jobban megerősítsék.

Legújabb posta.

A bukaresti zavargások és a román közvélemény. Bukaresti jelentések szerint az ellenzék által okozott zavargások visszatérését szűlték. Nem tartják valószínűnek, hogy a zavargások ismétlődni fognak, de azért mégis megtéjtett minden

szükséges intézkedés. Különösen csüggesztőleg hatott a zavargókra a katonaság magatartása, mely teljesen megbizhatónak bizonyult és csak nagynehezen volt visszatartható attól, hogy teljes eréllyel ne lépjen fel. Az ellenzék most azzal izgat, hogy a halottak és sebesültek számáról terjeszt alaptalan híreket. Azt beszélik, hogy e hó 27-én s az az több, másnap pedig szintén számos sebesülést történt és hogy az az ellenzék képviselő, aki a temetőt lelőtte, a katonaság golyóitól esett el, holott a katonaságnak még volt parancsolva, hogy a levegőbe löjje.

Frigyes császár és az anarohisták. A berlini „Tageblatt” szerint az anarohisták Frigyes császár kiáltványára hallatlan csufulódo nyomtatványt csináltak s azt egészen Németségben elterjesztették. Eddig vagy hatvan ember födosztak össze, a kiuek e dologban része van.

A francia kormányválság. úgy látzik bekövetkezik. A kamara pénteki ülésén Laguerre képviselő benyújtotta az alkotmányra vonatkozó indítványt. Pelletan az indítvány sürögését kívánja kimondatni. Tirard kormányfő ellenzi. A szavazásnál a kamara 268 szavazattal 237 ellenében kimondotta Laguerre-nek alkotmányreviziója iránti indítványának sürögését. Mint hogy Tirard miniszterének a kabinet-kérdést felvetette volt, a miniszterium lemondása valószínűnek látszik. A kamara esti fél 10 órára halasztotta ülést. — Ujabban jelentik: A Tirard kabinetet visszaléptettek tekinthető, ha a kamara, mely esti fél tízig elnapolta ülését, nem talál módot Pelletan indítványának mikép elfogadására. A miniszterelnök már beadta lemondását Carnotnak.

Táviratok.

A francia kormány lemondása. — Páris, márc. 31. [Az „Aradi Közlöny” ered. távirata.] A francia kormány beadta lemondását, Carnot elnök felhívására Floquet elfogadta a megbizást a kormány megalkotására.

NAPTÁR.

Március 31. Szombat. Rom. cath. napt. Nagy szombat. Prot. naptár: Amos pr Görög orosz naptár: (március 19.) Krisztus. Nap két 5 óra 42 perceskor. Nap nyugszik 6 óra 28 perceskor.

„A Kölcsey könyvtár” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra között használatos.

HIREK.

Arad és vidéke.

Lapunk legközelebbi száma kedden reggel jelenik meg. — Április 1-től az előzetest nyitunk lapunkra. Az előzetesi feltételek lapunk homlokán olvashatók. — Kérjük a vidéki előzeteseket az előzetési díjak melóbbi szives beküldésére.

Nagyszombat. A megváltó halálának magasztos ünnepe a tegnapi nappal folytatást nyerte, kezdve a szentségnak a szent sírhoz lett kitételével, mit 8 órakor a tisz és vez szentelés követett, majd a profetiák olvasása után a keresztet szenteltették meg. Az ünnepi misét Révfal-

Az egyik szeleten és állott: „E száz cigarettét egy oly fogadás eredménye, amely sem megnyerve, sem elvesztve nem lett. Kérjük azt az éhezöt iskolás gyermekek javára juttatni.”

A másikon: „Tanyai Oszkár és Felhőy Livia jegyesek.”

Mindenekelőtt tehát kibökültem a saját-vizonyokká s a városi óramutató-alap bizottság elnökével, a ki ilyformán mégis be fog kerülni a kántor temetéséről szóló referatáiba. Aztán megirtam a hymen hirt a nélkül hogy megtudtam volna érteni, hogy miköze a száz cigarettának és az éhezöt iskolás gyermekeknek az sljegyezéshez.

Szerencsére berontott a redakcióba Péter bácsi, a ki azok közé az alakok közé tartozott, a kiket ugy szoktunk hívni, hogy: „Lapunk egyik barátja...”

— Edes uramócsém, kezdé, akar egy jó tárczát írni?

— Hát hogyan Péter bácsi!

— No hát képzelje csak...

— Es akkor elbeszélte a következő történetet:

— Urámócsém is bizonyára jól ösmerte Tanyai Oszkár...

— Abá, gondolám, az egyik cigarettelise hős!

— Ez a fiatal ember folytató Péter bácsi — jó állással és szép vagyonnal bírt, tehát elég kvalifikációval arra, hogy ne kelljen a házasságra gondolni. Mindenki kiténő parthianak tartotta s ő csak mosolygott ezen. — A társaság minden rétegében volt népszerűsége. Minden körbe bejutott és volt annyi szellemessége, hogy mindeközött meg is tudott maradni. A történet hősnője Felhőy Livia kisasszony. Ez neug pompás családból való leány volt. Nagy öszeköttölések, jó hangzású név, s legalsóbb anyai vagyon, a mely éppen annyival összeadva urias életet biztosíthatott. No hát, ugye uramócsém, ezek már most akár stante pede meg is házassághozhatóak, nevezték Péter bácsi...

— Igen ám — felelém én aggódva — de mi lesz akkor a tárczából?

— Hm, dörögé az öreg, hiszen most jön a java. Egy bálon megismerkedett, hivatalosan is, mert amugy már rég ösmerték egymást. Mindegyik azt találta a másiktól, hogy nagyon kedves... nagyon kedves. Oszkár annyira meg tudott feledkezni magáról, hogy még udvarolt is, és Livia kisasszony ezt nem utasította vissza.

— Ki tudja, fog e kegyed jövőre is farsangolni, s ohajját Oszkár. A kottilon egy esendes pillanatában.

— Ha élek...

— De ha férjhez megy...

— Es nem megyek férjhez...

— Fogadjunk, heveskedék Oszkár, a ki nagyon hamar bizalmas hangon szerettét diskurálni.

Az eszme tetszett Liviának.

— Nos tehát ma február 9-ike van, ha jövőre ilyenkor már menyasszony lesz kegyed, akkor én kapok...

— Száz cigarettét.

Oszkár ugyan inkább mást óhajtott volna, de az úgy érdeklében megnyugodott.

— Es ha nem leszek menyasszony, akkor maga ad nekem...

— Száz csókot, vágott hirtelen közbe Oszkár ur.

— Na persze, maga is száz cigarettét, tudja, hogy én dohányozni szoktam.

— Tehát megegyeztünk.

No már most — folytató tovább Péter bácsi — nem utantom sokáig. A fiatal pár egymást állandóan kedvesen tartotta. Oszkár eljárt a házába és laassankint meggyőződött arról, hogy egy jó állás és szép vagyon mellett is néha igen jól esik az, ha két nagy fekete szem az emberre olyan kedvesen és bizalmasan mosolyog...

Telt az idő — gondolom, így szoktátok ti tárczairók ezt mondani, gunyolódtok az öreg — s a városban már kezdtek napi-rendre térni Oszkár és Livia fölött. Hízen itt már biztos.

Ok maguk is már körülbelül ilyenformán érezték a dolgot s csak az ünnepléses pillanat hiányzott még.

Egy napon azonban Livia szokatlannul hidegen fogadta Oszkár, s midőn ez a rendesenl korábban távozott, csak annyit mondott utavalóul:

— Maga figyelmetlen! Maga mindent elfelejt!

Oszkár persze törte a fejét az egész uton, d háiba. Ezt a foglalkozást folytatta otthon is. Végre egyszer falikalendáriumára tévedt a szemé.

— Február 9 — mormogá — majd a papiros széléről kibököttem a következő plajbászzsal írt elmosódott szöveget: „Száz cigarettét...”

Most már tudott mindent és belátta, hogy csakugyan figyelmetlen volt, mert hisz a fogadást ő vesztette el. A kérdés már most csak az volt, hogy azért volt-e figyelmetlen, hogy a száz cigarettét nem küldte el, vagy azért, mert a fogadást el tudta vesztetni. Pedig egyedül rajta állott és a fogadáson kívül egyebet is nyert volna.

Oszkár az utóbbi nézetet fogadta el. A dolgot pedig csakis így lehet jóvá tenni. Be kell bizonyítania, hogy nem ő vesztette el a fogadást.

Másnap ott tilt Livia atyjának dolgozó szobájában.

— Igen, én egész öszintén megkérem leánya kezét...

— En pedig, mondá mosolyogva az öreg Felhőy, egész öszintén odaadom önnek...

Hiszen ez már csak formasság volt. Az eldöntés rég megtörtént.

— De még egy kérdés van, vevé fel újból a szót Oszkár.

— Es az?

— Tekintse ön úgy a dolgot és mindenkinek adja ugy elő, hogy én már febr.

8-án kértém meg az ön leányát.

— De mire való ez?

— Most még ne kutassa az okát, csak igérje meg...

— Nem bánom én — mondá az öreg,

— hiszen azt sem bánom volna, ha egy évvel előlöt kérte volna meg...

Ezzel a dolog el lett intézve.

Már most Liviára került a sor.

— Maga tegnap igaztalan volt iránymban, midőn figyelmetlenséggel vádolt.

— Hát nem fedelte-e el febr. 9-ét?

— A legkevesebb sem.

— Hiszen nem vagyok menyasszony?

— Bocsánat... ugy ez kosár?

— Micsoda kosár?

— En megkértém a kegyed kezét máf február 8-án, és azt hittem, hogy már menyasszonyomnak tarthatom, miután atyja beleegyezett... most látom, hogy osalódtam és a fogadást mégis ön vesztette el.

Livia egy darabig pirulva nézett maga elé, míg szive egy boldog, édes érzéstől hevesen dobogott; Oszkár utolsó szavaira azonban felkiáltott:

— Az nem igaz... maga nyert!

Es a következő pillanatban egy édes csók oszant el s míg Livia fejtét Oszkár vállára hajtá, mosolyogva mondá:

— De én se vesztettem!

No hát egy boldog párral több, fejező be elbeszélést Péter bácsi, hanem hogy a száz cigarettét kinek jutott, nem tudom.

Ezt már tudtam én. Ertettem most már mindent és megvoltam nyugodva. Csak egy bosszantott. Mert mégis csak meg kellett volna osolni a Juczinak azt az egyik piros, husos szecát...

— Katalin egy karszéket hanyaltott és le-hajtott homlokai, szeembt a padosára szeszezve, hallgatja a gróf gunyos és mardosó szavait.

De György már nem figyelt tovább; a dth. mely kibélt emelé, visszafelja egész vérével szivéhez. E merészség tulment minden határon s túréleme kimerült; minden áron ki kelte jutnia e helyzetből, mely őt csaknem nevetségessé tette.

Hevesen ragadta meg Kervenny karját, és Katalintól eltávolította. El volt szánva mindeure; eleget szenvedett már. Meglehet, hogy most értette meg csak, hogy Katalin habozásai, szomorúságai és közönyösségeinek nem volt más oka, mint ez az ember, vagy a mul, mit e férj képviselt, és, bármit is

— Emánuel mondta, s gloriára megcsendültek a három nap óta hallgatag barabok, mi a hívek szivében a közeli feltámadás édes reményét élesztette fel. E mise után egész estig a szent sir látogatása volt a hely, hova a keresztény hívek folyton nagy tömegekben záradokoltak. Végre esti fél 7 órakor a templom harangjai megszólaltak, hogy a híveket a feltámadás ünnepeire szólítsák és a keresztény világ örege, apraja stettett is a mmoriták egyházába, mely a már szélessé vált időjáráscsészára is szofolást megelt. A resurrexite elhangzása után a templomba összegyült átjatos hívek a templomból kiszorultak óriási tömeggel egyestlve a 48-as honvédek s tüzoltok diszkonvolulásával a tüzoltó zenekar hangjai mellett hálaladó körmenetben körül jarták a kivilágított szabadságtér s visszatérve a templomba elzengtek az „Alleluját” a messias feltámadása feletti keresztény örömlökben. Az ünneper természetesen folytatást nyerte odahaza a család körében, hol a keresztény világot ért öröm emlékére ugyancsak volt pusztítás a sonka szeletekben.

— Fábán László főispán tegnap Lovrinba utazott. Az ünnepeit ott fogja töltetni és hétfőn este tér vissza Aradra.

— Sánka főszolgabíró kitüntetésé. A hivatalos lap közli e közzegelégedést keltő sorokat: „Szemelyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán; Sánka Lajos Aradmegyei világoosi járás főszolgabírájának sok évi sikeres szolgálata elismerésül, Ferencz József-rendem lovakeresztjét adományozom. Kelt Bécsben, 1888. március 10-én. Ferencz József, s. k. B. Orczy Béla, s. k.” — Öszintén gratulálunk ez annyira megérdemelt kitüntetéshez!

— A közlekedési akadály az arad-budapesti vonalon Csabán túl csak öt-hat nap mulva lesz elhárítható, mert az utóbbi napokban dühöngött folytonos szelvihar nagyon megnehezítette a munkát és megroggalt a töltést. De folyogtet ennl még nagyobb baj. A Tisza áradása és a szelvihar veszélyeztetni a szolnoki hidat, míg a Zagyva elszakítással fenyegeti a Szolnok előtti vasúti hidat. A veszély oly nagy, hogy Pekár üzletvezető és Pansipp felnyelgő meg tegnap éjjel Szolnokra utaztak. Ha az ár elviszi valamelyik szolnoki hidat, akkor hosszabb ideig direkt közlekedés nélkül maradunk a fővárosal.

— Vizelvezés. Mint lapunk egyik multheti számában említettük, ápril 13-án a pécskai országút, a Holt-Máros és a pécskai tamási pusztá által határolt területen megfeneklő vizek levezetését iránt az érdekeltek földbírtokosok gyűlést fognak tartani. E gyűlésen a város a tanács tegnap hozott határozata alapján s a lacz Gyula polgármester, Virágh Lajos főmérnök és Penger János dr. főügyész fogják képviselni.

— Az idő utóbbi napokban egészen felemelkedett, úgy hogy a tavaszi felöltés is lekivánczik már rólunk. A szép tavaszi napoknak mindenesetre legjobban örveudenek a hőbtyek, kiknek alkalomuk lesz — ha így marad az idő — az új tavaszi tolelteteket bemutatni az ünneper alatt. Kívánatos volna nagyon egy kis jó tavaszi eső, különösen a növényzetre, de a mi poros utozsiakori is nagyon elkéne az.

— Tarjányi István temetése nagy részvétel ment vége tegnap délután s az egybegyűlt gyászoló közönség osztozott a mélyen sújtott apa szívszaggató fájdalomában. A koporsót számos díszes koszorú borította, a család tagjaitól, kártársaitól, az aradi osztálymérnökségektől, Rétháti Folytatás a mellékleten